

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ОСНОВИ КУЛЬТУРИ І ТЕХНІКИ МОВЛЕННЯ

підготовки бакалавра

спеціальності 013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми Початкова освіта

**Сyllabus вибіркового освітнього компонента «ОСНОВИ КУЛЬТУРИ ТА ТЕХНІКИ
МОВЛЕННЯ» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 013
Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою Початкова освіта**

Розробник: Н.В. Іовхімчук, доцент, кандидат філологічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Віток В. В.

Сyllabus освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики
початкової освіти
протокол № 1 від 29.08.2022 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти на базі ОС «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст»)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів: 150/5		Рік навчання – 2
		Семестр – 4
ІНДЗ: немає		Лекції – 4 год
		Практичні (семінарські) – 6 год
		Лабораторні –
		Індивідуальні –
	Самостійна робота – 122 год	
	Консультації – 18 год	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Іовхімчук Наталія Володимирівна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація: (050)108-68-55, nata.iov@ukr.net

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

Силабус освітнього компонента «Основи культури і техніки мовлення» є вибіркоvim документом факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою теорії і методики початкової освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта денної форми навчання.

Розширення сфери вживання української літературної мови як мови державної зумовило завдання: навчитися вільно володіти всіма стильовими ресурсами мови, засвоїти її зображувальні, термінологічні, емоційно-експресивні та інші багатства.

Проблема підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності на сьогоднішній день набула значення багатофакторної моделі. Зокрема, у центрі уваги сучасної педагогіки вищої школи – питання розвитку творчої особистості студента, культури та краси його мовлення, самодіяльності, активності, креативності. «Основи культури і техніки мовлення» – етап навчання здобувачами освіти найважливіших теоретичних знань з лінгвістики, тому повинні освоїти основи фахової мовнокультурної підготовки. Це самостійний навчальний освітній компонент, що базується на філологічних курсах і має на меті систематизувати й узагальнити знання здобувачами освіти з української орфоєпії, слововживання, стилістики української мови, виробити вміння точності слововживання й сформулювати засади мовленнєвого етикету майбутнього працівника освітньої сфери; підвищення у здобувачів освіти рівня мовної освіти, фундаментальними складовими якої є культура мовлення – мистецтво відтворення думок і

почуттів засобами слова. Необхідною умовою досягнення високої професійної підготовки, педагогічної техніки, майстерності педагога є оволодіння основами теорії і практики мистецтва слова, культури мовлення. Впевнене володіння рідною мовою, здібність точного і логічного викладу думок як письмово, так і в усній формі необхідні спеціалісту в будь-якій галузі. Крім того, кожен випускник вищого навчального закладу повинен володіти мистецтвом виразного читання, оскільки вплив живого слова на слухачів сильніший, ніж вплив друкованого тексту на читача.

Таким чином, головними теоретичними засадами цього освітнього компонента є осмислення здобувачами освіти мовної норми; знання про основні комунікативні ознаки культури мовлення; усвідомлення взаємозв'язків системи мови, вербальні і невербальні засоби виразності. Практичними засадами курсу вважаємо систематичність знань здобувачам освіти, їх постійне поглиблення, інтерес, увагу до мови взагалі і до рівня власного мовлення зокрема.

2. Пререквізити

Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення ОК «Українська мова за професійним спрямуванням», «Практикум з української мови».

Постреквізити

Освоєння освітнього компонента є необхідною основою для подальшого вивчення ОК «Українська мова з методикою навчання мовно-літературної освітньої галузі», написання курсових робіт методик навчання мовно-літературної освітньої галузі, навчальної та педагогічної практик.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента – є підвищення рівня загальної та мовної культури здобувачам освіти, досконалому володінню мовними засобами; формування навичок вести монологічне чи діалогічне мовлення, дотримуючись норм сучасної української мови та мовленнєвого етикету; сприяти кращому емоційному та літературному осмисленню й розумінню здобувачами освіти текстового матеріалу; розвивати уміння застосовувати елементи техніки мовлення.

Для досягнення мети виконуються такі **завдання**:

- надання здобувачам освіти знань про теоретико-практичні засади культури мовлення, норми сучасної української мови та принципи її основних комунікативних ознак;
- формування у здобувачів освіти аналітичного та критичного мислення, мовленнєвої компетенції, що охоплює систему мовленнєвих умінь (вести діалог, творити усні й писемні монологічні та діалогічні висловлювання різних видів, типів і жанрів);
- ознайомити здобувачів освіти з технікою мовлення в єдності її елементів як необхідної передумови словесної дії і правильно нею користуватися (керувати диханням у процесі мовлення, читання, володіти правильною і чіткою дикцією, силою, чистотою і висотою голосу, орфоепічними нормами вимови);
- розвивати вміння точно, в логічній послідовності, лаконічно й виразно відповідно до умов комунікації висловлювати власні міркування, передавати необхідну інформацію, емоційно впливати на аудиторію, підтримувати з нею належний контакт;
- удосконалити уміння здобувачів освіти користуватися принципами сучасного красномовства, такими, як логічність, точність, доречність, образність та виразність мовлення;
- становлення наукового світогляду майбутніх педагогів, розвитку у них стійкого інтересу до самопізнання, самовиховання і самоосвіти.

4. Результати навчання (компетентності)

Soft skills

- комунікативні уміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;

- аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;

- уміння працювати в команді – налагоджувати ефективну співпрацю в групі, мікрогрупі для досягнення спільної мети.

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.
Загальні компетентності	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-4. Здатність працювати в команді. ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові) компетентності	СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово. СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. СК-3.1. Мовно-літературна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу мовно-літературної освітньої галузі та її окремих змістових ліній. СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність. СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій. СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. СК-14. Здатність безпечно та ефективно застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в процесі навчання, майбутній професійній діяльності, особистісному розвитку та життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання	
ПРН-01	Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
ПРН-04	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.
ПРН-06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.
ПРН-07	Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.
ПРН-16	Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.
ПРН-17	Використовувати відкриті електронні освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та удосконалювати власне е-портфоліо, створювати (за потреби) особисто або спільно з фахівцями нові електронні освітні ресурси, впорядковувати їх і надавати до них доступ учасникам освітнього процесу.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Самост. Робота	Конс.	*Методи навчання	**Форми, методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1. Культура мовлення і виразне читання як освітній компонент								
Тема 1. Вступ до освітнього компонента. Мова і мовлення. Мовні норми	24	2			20	2	РП, РІД, ДМ, ЗД, МЗН	УФО/ПФ, МППВІР
Тема 2. Культура мовлення і сьогодення. Особливості мовного етикету	26		2		20	4	Б, РІВ, ВІР, ТВІР ДМ, ДС	УФО/ПФО МППВІР – 15 б.
Тема 3. Основні комунікативні ознаки культури мовлення	24		2		20	2	Б, РІД, РІВ, ДМ, ЗД, ВІР,	УФО/ПФ, МСО- 15 б.
Разом за ЗМ 1	74	2	4		60	8		30 б.
Змістовий модуль 2. Робота з текстом. Техніка читання								
Тема 4. Техніка читання тексту. Підготовка партитури тексту	38	2			30	6	РП, Р/К, РІД, РІВ, ЗД, ДС	УФО/ПФО МППВІР
Тема 5. Особливості читання творів різних за жанром. Літературний аналіз художнього тексту	38		2		32	4	Б, Р/К, РІД, РІВ, ЗД, ТВІР, МЗН	УФО/ПФО МППВІР, МСО –15 б.
Разом за ЗМ 2	76	2	2		62	10		15 б.
Разом балів								45 б.

Контрольна робота								55 б.
Всього годин/Балів	150	4	6		122	18	100 б.	

* Методи навчання

Традиційні

за джерелом знань

– словесні: РП – розповідь, ПС – пояснення, Б – бесіда (ЕБ – евристична, РБ – репродуктивна, ВБ – вступна, ПтБ – поточна, ПдБ – підсумкова), І – інструктаж (ВІ – вступний, ПтІ – поточний, ПдІ – підсумковий), РП/К – робота з підручником/книгою, РІД – робота з інтернет-джерелами, РНМД – робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами, РІВ – робота з інструментами візуалізації (таблицями, схемами, інтелект-картами, інфографікою, картами часу і т. ін.);

– наочні: ІЛ – ілюстрування, ДМ – демонстрування, СП – спостереження;

– практичні: РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ВПР – вправи (РВПР – репродуктивні, ПВПР – продуктивні, КВПР – конструктивні, ТВПР – творчі), ДР – дослідні роботи, ЗД – завдання, ЗВ – звіти

за характером пізнавальної діяльності студентів

ПІ – пояснювально-ілюстративні, РП – репродуктивні, ПВНМ – проблемний виклад навчального матеріалу, ЧП – частково-пошукові, ДС – дослідницькі

Інноваційні: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ПФ – портфоліо, МД – моделювання, МШ – мозковий штурм, НВ – навчаючи-вчуся, ТШ – ток-шоу, КМ – кейс-метод, ПР – проєкт, КВ – вебквест, квест, КБ – кубування за Б. Блумом, РЗБ – ромашка запитань Б. Блума, ДЩ – двосторонній щоденник, МДН – методи дистанційного навчання, МЕН – методи електронного навчання, ММН – методи мобільного навчання, МЗН – методи змішаного навчання, МКН – методи кооперативного навчання, ППР – інтерактивна презентація.

** Форми оцінювання: усна (У), письмова (П).

** Методи оцінювання: УЮ/ПЮ – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Назви змістових модулів і тем	Кільк. год.
Змістовий модуль 1. Культура мовлення і виразне читання як освітній компонент	
Тема 1. Вступ до освітнього компонента. Мова і мовлення. Мовні норми 1.Записати 10 висловлювань українських письменників, видатних діячів України чи інших держав про розвиток, функції, багатство української мови. 2.Виписати 10 фразеологічних зворотів, які вживаються в мові вчителя початкових класів.	20
Тема 2. Культура мовлення і сьогодення. Особливості мовного етикету 1.Запропонуйте власні шляхи підвищення культури мовлення (опишіть конкретні поради). 2.Підготувати та провести тренінг на тему: «Культура мовлення майбутнього вчителя початкової школи». 3.Підготувати та презентувати проєкт на тему: «Особливості мовного етикету українців».	20
Тема 3. Основні комунікативні ознаки культури мовлення 1.Скласти діалоги, враховуючи ситуацію мовлення, на такі теми: розмова на автобусній зупинці, зустріч матері й дочки (батька й сина) на вокзалі, обговорення двома подругами переглянутого фільму, обмін новинами членів сім’ї після	20

робочого дня. 2. Підготувати мультимедійну презентацію на тему: «Багатство української мови». 3. Опрацювати у фахових періодичних виданнях за останні 5 років статті та дидактичні матеріали з поданої теми, скласти бібліографічний покажчик.	
Разом за змістовим модулем 1	60
Змістовий модуль 2. Робота з текстом. Техніка читання	
Тема 4. Техніка читання тексту. Підготовка партитури тексту 1. Написати твір або поезію (за власне обраною темою) та виразно виголосити написане. Скласти інтелект-карту на тему: «Правила складання партитури тексту». 2. Розписати партитуру текстів різних жанрів (твори за вибором студента).	30
Тема 5. Особливості читання творів різних за жанром. Літературний аналіз художнього тексту 1. Аналіз науково-популярних статей, вивчення яких передбачено чинними програмами з літературного читання. Робота з науковими термінами. Виписати 20 термінів, що використовуються в початковій освіті. 2. Створити лепбук на тему: «Читання творів різних за жанрами у початковій школі». 3. Зробити (письмово) літературознавчий та виконавський аналіз художнього твору: оповідання, казки, байки, вірша (твір за вибором).	32
Разом за змістовим модулем 2	62
Разом	122

IV. Політика оцінювання

Політика освітнього компонента. Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Основи культури і техніки мовлення» здійснюється на основі результатів поточного контролю навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою (залік).

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем тощо. Максимальна кількість балів за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного балу, однак при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати 100 балів – залік.

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
15 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

12 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
9 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
6 бали	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
3 бал	Оцінюється робота здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

V. Підсумковий контроль

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. На заняттях використовується інтерактивне обговорення проблемних питань, результат та активність здобувача освіти зараховується до поточної оцінки, позитивним є посилення при виступах здобувачів освіти на першоджерела, вміння використовувати наочні наявні засоби, вміння використовувати мультимедійні засоби навчання та інші комп'ютерні технології, вміння представити результати самостійної творчої роботи.

Оцінювання здійснюється відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється без складання заліку за результатами поточного у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 60 балів. Така оцінка виставляється в день проведення заліку в присутності здобувача освіти за згодою здобувача вищої освіти.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання.

Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач/здобувачка освіти відсутній/-я з поважних причин (хвороба, працевлаштування за фахом, навчання з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування, технічна проблема й неможливість приєднатися до дистанційного заняття і т. ін.), він/вона може скласти викладачеві пропущений матеріал у день консультації викладача відповідно до графіка, затвердженого на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат

рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації під час виконання мультимедійних презентацій, виконання проєктів, написання тез, виступів тощо;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, методичної) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких фактів – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Питання до заліку

1. Культура мовлення. Мова, мовлення, мислення. Функції мови і мовлення.
2. Комунікативні ознаки культури мовлення.
3. Правильність і точність мовлення.
4. Логічність і чистота мовлення.
5. Багатство і різноманітність мовлення.
6. Доречність і виразність мовлення.
7. Культура мовлення. Мовленнєвий етикет та причини мовленнєвих помилок.
8. Мовленнєва діяльність педагога як елемент професійної діяльності. Публічний виступ і культура мовлення.
9. Шляхи досягнення багатства і різноманітності мовлення. Вимоги до усного мовлення.
10. Інформативне, аргументуючі і дискусійне мовлення.
11. Культура писемного мовлення. Текст як одиниця мовлення.
12. Етикетні формули та звертання. Ділова етика.
13. Культура педагогічного спілкування. Основні прийоми встановлення контакту з аудиторією.
14. Культура публічної монологічної мови. Родожанрова диференціація монологічної публічної мови.
15. Телефонна розмова як різновид професійної діалогічної мови. Культура ведення телефонної розмови.
16. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії.
17. Значення правильного мовного дихання для читця. Типи дихання.
18. Значення голосу для читця. Постановка і якості розвиненого голосу. Гігієна голосу.
19. Дикція. Система роботи над удосконаленням дикції.
20. Органічні та неорганічні вади мовлення, їх причини.
21. Значення орфоєпії для читця. Причини порушення орфоєпічних норм у мовленні.
22. Мовні такти, їх значення для процесу читання, мовлення.

23. Інтенація як мовне явище на слуховому рівні сприймання. Значення та функції інтонації у виразному читанні.
24. Паузи. Класифікація пауз. Тривалість пауз.
25. Мелодика мовлення, її значення у виразному читанні. Основні мелодичні зміни та позначення на письмі.
26. Темп мовлення, його значення для процесу мовлення. Творення темпу і темпоральні зміни.
27. Літературознавчий аналіз творів.
28. Виконавський аналіз твору.
29. Особливості читання творів різних за жанрами.
30. Засоби логіко-емоційної виразності читання.
31. Невербальні засоби спілкування. Міміка. Використання невербальних засобів спілкування вчителем початкової школи.
32. Позамовні засоби виразності (поза, жести). Відповідність міміки і жестів логічній і емоційній насиченості твору.
33. Розмітка тексту знаками партитури.
34. Записати 3-5 висловлювань українських письменників, видатних діячів України чи інших держав про розвиток, функції, багатство української мови.
35. Виписати 10 фразеологічних зворотів, які вживаються в мові вчителя початкових класів.
36. Випишіть 20 термінів, які вживаються в мові вчителя початкових класів. Проаналізувати їх походження.
37. Скласти діалоги, враховуючи ситуацію мовлення, на такі теми: розмова на автобусній зупинці, зустріч матері й дочки (батька й сина) на вокзалі, обговорення двома подругами переглянутого фільму, обмін новинами членів сім'ї після робочого дня.
38. Написати твір або поезію (за власне обраною темою), зробити партитуру тексту та виразно виголосити написане.
39. Проаналізувати нетрадиційні методи роботи з текстом художнього твору в Новій українській школі.
40. Аналіз науково-популярних статей, вивчення яких передбачено чинними програмами з літературного читання. Робота з науковими термінами.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Берестенко О. Г. Культура професійного спілкування : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. форм навчання всіх спец. гуманіт. Профілю. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 299 с.

2. Благун Н.М. Основи культури й техніки мовлення: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 41 с.
3. Заболотний О., Заболотний В. Правильне мовлення. Київ: Літера, 2020, 224 с.
4. Іовхімчук Н. В. Формування культури мовлення учнів початкових класів. *Acta Paedagogica Volynienses*: науковий журнал. Луцьк: Гельветика, 2021. Випуск 3. С. 69-76
5. Іовхімчук Н.В. Формування культури спілкування майбутніх учителів початкової школи. *European and global vectors for education development in Ukraine: Scientific monograph*. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. P. 150-180
6. Іовхімчук Н. В., Носаль В. В. Текст як вдосконалення мовної компетенції здобувачів початкової освіти. *Нова українська школа в дії: актуальні проблеми методик навчання та стратегії розвитку*: збірник наукових праць здобувачів вищої освіти. Рівне, 2022. С. 32-35
7. Іовхімчук Н.В., Стецькович О.Л. Теоретичні основи використання синонімів у збагаченні мовлення молодших школярів. *Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії*: збірник наукових праць. Матеріали XLIX міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 31 серпня. Переяслав, 2022. С.27-29
8. Іовхімчук Н.В. Теоретичні основи розвитку усного мовлення першокласників. *A change of the paradigm of modern science after the military invasion of the Russia on the territory of independent Ukraine*. Collection of theses of scientific and methodical reports of international scientific-practical conference Збірка тез науково-методичних доповідей Міжнародної науково-практичної конференції June 22-23, 2022 Bratislava, Slovakia. С. 216-220.
9. Коваль Г.П., Захарчук З.О. Виразне читання в структурі уроку : навчальний посібник для студентів педінститутів, гуманітарних університетів, педагогічних коледжів спеціальності «Педагогіка і методика початкового навчання». Тернопіль : Астон, 2015. 174 с.
10. Кравцова І. А. Основи культури і техніки мовлення: навчальний посібник . Кривий Ріг: КПІ ДВНЗ «КНУ», 2016. 294 с.
11. Мельник Т., Струганець Л. Культура мови: від теорії до практики: навчальний посібник. Київ: Навчальна книга – Богдан, 2017. 216 с.
12. Пасинок В.Г. Основи культури мовлення: навч.посібн. Київ: Центр учбової літ., 2019. 243 с.
13. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. Київ: Либідь, 2011. 272 с.
14. Степанова О.І. Культура мовлення та виразне читання: навчально-методичний посібник. Рівне, 2016. 162 с.
15. Федієнко В. Основи швидкочитання. Харків: Школа, 2021. 345 с.
16. Фостер Т.К. Читай як професор. Жвавий і захопливий посібник з читання між рядків. Київ: Темпора, 2021, 344 с.

Інтернет-ресурси та інші джерела

1. Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. і доп. К.: Ліра, 2006. 240с. Режим доступу: http://library.nulau.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR1/CD/Osnovu_kult.
2. Культура мовлення і практикум з виразного читання. Матеріали [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kyltyramovlenna.blogspot.com/>
3. Сабліна С. В. Сучасні мовознавчі проблеми дослідження українського мовного етикету [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/archive/articles/2783.pdf>